

Datum beslissing 13 september 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], verdere persoonsgegevens onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven werkzaam geweest als onderwijzer aan [school] te
[plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 januari 2012. Op 5 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 3 september 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. G.M.J. van Oijen.

Namens het bisdom zijn verschenen [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch en de heer mr. [naam], kanselier van het bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht

2.1. Klager was in de periode 1954-1956 leerling op [school] te [plaats]. Aangeklaagde was leraar op deze school. Toen klager 9 jaar oud was, kwam hij bij aangeklaagde in de klas.

Vanaf het begin van het schooljaar werd klager zeker één keer per week door aangeklaagde uitgenodigd om naar zijn bureau te komen. Aangeklaagde vroeg dan aan klager een tekst voor te lezen of een potlood te slijpen. Daarbij moest klager naast aangeklaagde gaan staan die op dat moment achter zijn bureau zat. Aan het ladenkastje van het bureau van aangeklaagde zat een deurtje dat door aangeklaagde open werd gezet op het moment dat klager naast hem

stond. Hierdoor konden anderen niet zien wat er zich achter het deurtje afspeelde. Terwijl klager zijn tekst aan het voorlezen was, respectievelijk een potlood sleep, ging aangeklaagde met zijn linkerhand hand in de broekzak van klager en betastte klagers geslachtsdeel. Klager vermoedt dat aangeklaagde zichzelf met zijn andere hand bevredigde. In de zomermaanden, wanneer klager een korte broek droeg, probeerde aangeklaagde via de broekspijp van klagers korte broek het geslachtsdeel van klager te betasten. Aangeklaagde ging dan ook met zijn hand in de onderbroek van klager en streelde diens blote geslachtsdeel.

2.2. Klager heeft aan zijn ouders verteld wat aangeklaagde hem aan had gedaan. Dit resulteerde erin dat de vader van klager melding maakte van het misbruik aan de directie van de [school]. Klager herinnert zich nog goed de blik in de ogen van aangeklaagde, op de dag dat zijn vader op de school was voor het betreffende gesprek. De angst die deze blik bij klager opriep, in combinatie met het seksueel misbruik dat hij had moeten ondergaan, heeft ervoor gezorgd dat klager altijd angstig is geweest. Ook nadat hij, naar aanleiding van het misbruik, van [school] af ging. Klager ging met veel tegenzin en angst iedere dag naar zijn nieuwe school. Ook toen klager eenmaal na de lagere school naar de (M)ULO ging, blijft hij last houden van angsten. Dit heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat klager zijn (M)ULO-opleiding niet heeft afgerond. In zijn verdere loopbaan heeft klager grote moeite gehad in de omgang met dominante personen.

Naar de buitenwereld toe heeft klager zijn angst en onzekerheid altijd willen verbloemen door vrolijk en lollig te willen overkomen. Dit ‘gespeelde’ gedrag heeft klager echter zo veel energie gekost dat hij tot twee keer toe een burn-out heeft gehad.

2.3. Klager wenst met zijn klacht te bereiken dat aangeklaagde en/of diens verantwoordelijken binnen de Rooms Katholieke Kerk beseffen en inzien dat door het seksueel misbruik onnoemelijk schade, materiaal en met name immaterieel, bij hem is aangericht.

Indien de klacht van klager gegrond wordt verklaard, wenst klager gebruik te maken van de schadecompensatiemaatregel.

3. Het verweer

Aangeklaagde is niet te traceren en kan derhalve geen weerwoord geven. De Bisschop van ‘s-Hertogenbosch heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht in de archieven van het bisdom naar de levensloop van aangeklaagde. Ook is navraag gedaan bij de parochie te [plaats], waaronder de [school] vroeger viel. Aldaar is archiefonderzoek verricht. De Bisschop concludeert dat in voornoemde archieven geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde.

Niettemin is de Bisschop van mening dat, gelet op de steunverklaring en melding van [naam] en de brieven van het hoofd van de school, niet getwijfeld hoeft te worden aan het waarheidsgehalte van de klacht van klager.

De Bisschop heeft zijn excuses aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan en aangegeven te hopen dat de procedure bij de Klachtencommissie bijdraagt aan een stukje verwerking.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim 56 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het feit dat aangeklaagde niet te traceren is, zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt.

4.4. De Klachtencommissie heeft het volgende vastgesteld: Aangeklaagde riep klager wekelijks bij zich aan zijn bureau met het verzoek aan klager om iets voor te lezen, dan wel een potlood te slijpen. Op het moment dat klager naast aangeklaagde aan diens bureau stond, afgeschermd door een openstaand deurtje van het ladenblok van het bureau, betastte aangeklaagde het geslachtsdeel van klager. Soms deed aangeklaagde dit via de broekzak van klagers broek, maar het kwam ook voor dat aangeklaagde via de broekspijp van klagers korte broek met zijn hand in de onderbroek van klager ging. Aangeklaagde streelde dan het blote geslachtsdeel van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt de klacht, bekend onder nummer 2012T731, het verhaal van klager. In deze klacht wordt eveneens melding gemaakt van seksueel misbruik door aangeklaagde. Klager werd alleen naar voren geroepen en terwijl hij naast de lessenaar van aangeklaagde stond werd zijn geslachtsdeel door aangeklaagde betast.

Ook bevindt zich in het dossier een gelijkkluidende verklaring van [naam] (hierna: [naam]). In deze verklaring verklaart [naam] dat hij in de derde klas van [school] bij aangeklaagde in de klas zat. [Naam] mocht naar voren komen om vervolgens alle tekenpotloden te slijpen met de puntenslijper op de hoek van de lessenaar van aangeklaagde. Het deurtje van de lessenaar zette aangeklaagde open, zodat de andere kinderen niet konden zien wat daarachter gebeurde. Vervolgens voelde [naam] de hand van aangeklaagde in zijn broek gaan.

Voorts acht de Klachtencommissie de brief van het schoolhoofd van de [school] d.d. 1 juni 1956, naar aanleiding van het gesprek dat de vader van klager destijds met de directie van de school had, van belang. Hierin is door het schoolhoofd onder meer het volgende geschreven:

'Ik kan me echter niet voorstellen, dat er niets voorgevallen is. Ik zou me nog kunnen indenken dat er geen geweld of zelfs bewust kwaad gedaan is, maar er is eenmaal iets voorgevallen, dat niet normaal genoemd kan worden.'

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas negen jaar oud. Hij was

overgeleverd aan de zorg van aangeklaagde, die er als onderwijzer voor verantwoordelijk was klager een veilige leeromgeving te bieden.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet te traceren is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Bisschop van 's-Hertogenbosch heeft ter zitting namens het bisdom het leed erkend en oprecht spijt betuigd.

4.7. Klager heeft geen financiële vergoedingen gevorderd, maar wel aangegeven bij een gegrondverklaring gebruik te willen maken van de schadecompensatieregeling. De Klachtencommissie hecht er aan op te merken dat bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop klager zich tot de Compensatiecommissie kan wenden voor het (eventueel) verkrijgen van schadevergoeding.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 13 september 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en Zr.J.G.M. Verwijs O. Praem, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.